

Česká fotovoltaika: příliš štědrý stát?

Author: SF / Petr Bým | Published: 09.10.2009

Na fotovoltaickém poli je u nás dnes rušno. Specialista na tento segment energetiky, německá společnost IBC SOLAR v Praze nedávno otevřela své zastoupení, ČSOB Pojišťovna letos pojistila již trojnásobek solárních elektráren v porovnání s předchozím rokem a samozřejmě se intenzivně staví. Z posledních projektů určitě stojí za zmínku německý projekt solárního parku na Tachovsku, o rozloze 68 hektarů, výkonu 30 MW a úctyhodné investici ve výši 2,7 mld. Kč.

Příliš rychlá návratnost?

Fotovoltaika v Česku zjevně už pevně zakotvila. Podle MPO možná až moc a státní rozpočet její rozvoj stojí více peněz, než se předpokládalo - a ministerstvo navíc tvrdí, že technologie zlevnily natolik, že návratnost investic do některých fotovoltaických projektů se zkrátila až na pouhých pět let. Zákon o obnovitelných zdrojích energie přitom počítá s regulací výkupních cen tak, aby návratnost fotovoltaických projektů byla 15 let. „Hlavní důvod rozvoje fotovoltaiky u nás ale netkví v návratnosti - ta je v současnosti v průměru 8 - 12 let. Pro projekty, které budou dobudovány v příštím roce, bude za současně platné legislativy, tedy snížení tarifu o maximálních 5 %, spodní hranice návratnosti 10 let,“ namítá Daniel Kunz z české fotovoltaické jedničky Energy 21 a doplňuje: „Atraktivita fotovoltaiky je založena na kombinaci rozumné doby návratnosti a nízké ekonomické nejistoty kvalitních projektů, která je dána předpověditelností vývoje výkupních cen.“

Zatím nikdo neví, o kolik chce ministerstvo výkupní ceny snížit, a není ani jasné, jak by se měl mechanismus stanovování výkupních cen v dalších letech. Před nemožností plánovat další investice, které by plynulo ze zpochybnění legislativního rámce, firmy podnikající v této oblasti nicméně varují. Daniel Kunz tvrdí: „V případě, že vznikne nejistota týkající se výkupních cen a jejich předpověditelnosti, fotovoltaika se stane neatraktivním oborem.“

Kde svítí nejvíc

Postavit solární elektrárnu totiž znamená nejen počítat s relativně dlouhou dobou návratnosti investice, ale také s tím, že do výstavby je třeba investovat stovky milionů korun. „Postavit a zprovoznit fotovoltaickou elektrárnu trvá průměrně jeden a půl roku. Jeden megawatt přitom stojí zhruba sto milionů korun,“ uvádí Vít Kovařík, ředitel pro prodej a distribuci CE Solar, společnosti, která se zabývá výstavbou střešních a pozemních solárních systémů a prodejem technologií. Návratnost investice je závislá na celé řadě faktorů, na ceně technologií a pozemků a také ji ovlivňuje lokalita a intenzita slunečního osvětlení. „I na území České republiky jsou značné rozdíly, například na jižní Moravě je intenzita osvětlení o sedm procent větší než v západních Čechách. Pokud tedy máte elektrárnu u Aše, celých dvacet let vyrábíte energie o něco méně, než pokud postavíte stejný park na kraji jihomoravské víscky,“ vysvětluje Kovařík. Není tedy divu, že nejvíce slunečních elektráren bylo u nás doposud postaveno na jižní Moravě. V závěsu jsou jižní Čechy, kde leží i zatím největší solární elektrárna u nás - pozemní fotovoltaický park v protivínské průmyslové zóně s instalovaným výkonem 3,5 MW.

Zatím hlavně na zemi

Dosavadní praxe v Česku ukazuje převahu pozemních fotovoltaických elektráren. Budoucnost fotovoltaiky je podle expertů ve střešních systémech a v přiměřeně nastavených pozemních instalacích. „Střešní systémy jsou určeny zejména ke zvýšení energetické soběstačnosti budovy. U nás jsou zatím vidět spíše na rodinných domcích či úředních budovách, méně už na výrobních halách a administrativních budovách,“

popisuje Kovařík a dodává: „Ve srovnání s pozemními projekty jsou střešní systémy podstatně jednodušší, odpadá u nich značná část administrativy i investice za pozemek. Navíc se vyplatí už od poměrně malých ploch, už od deseti metrů čtverečních.“

Návratnost a celý proces realizace fotovoltaického projektu je samozřejmě do značné míry závislá na typu pozemku, to je pro investora klíčové. „Velmi výhodné je, pokud se projekt nachází v průmyslové zóně či zóně vhodná pro výstavbu fotovoltaické elektrárny, protože pak není nutné řešit změnu územního plánu, což významně proces urychlí,“ upřesňuje Vít Kovařík. Na nedávném diskusním setkání SF přitom zaznělo, že pro fotovoltaiku se přímo nabízejí i četné průmyslové brownfields, kterých jsou u nás tisíce a jejich rozloha a poloha jsou leckdy pro fotovoltaiku jako stvořené.

Úvahy o snížení výkupních cen ovšem nad českou fotovoltaikou a jejím rozvojem vyvolávají nejméně jeden otazník. Zatím se staví dále a pokud možno rychle, aby případné změny na projekty neměly negativní dopady. Například už zmíněná společnost Energy 21 nedávno od amerického investičního fondu získala úvěr ve výši 15,3 mil. eur, což jí umožní aktivity na českém trhu výrazně posílit. Ale nejde jenom o podnikání. Česko se zavázalo do roku 2020 zvýšit podíl energie vyráběné z obnovitelných zdrojů na 13 % její celkové produkce.

Společnost Envi A. pořádá 15.10. diskusní setkání „Fotovoltaika ve výhledu dvaceti let: skutečnost a fikce“. Více informací najdete na ww.envi-a.org

09.10.2009 08:00, SF / Petr Bým